

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG

NGÔ THỊ NGUYỆT NGÀ

**KIỂM SOÁT CHI NGÂN SÁCH
SỰ NGHIỆP Y TẾ TẠI TRUNG TÂM Y TẾ
QUẬN NGŨ HÀNH SƠN – ĐÀ NẴNG**

Chuyên ngành: Kế toán

Mã số: 60.34.30

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SỸ QUẢN TRỊ KINH DOANH

Người hướng dẫn khoa học: TS. VÕ DUY KHƯƠNG

Đà Nẵng – Năm 2010

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Thực tế, việc kiểm soát chi ngân sách ở các đơn vị sự nghiệp y tế còn rất nhiều hạn chế, các đơn vị chưa thật sự quan tâm đến kiểm soát ngân sách cũng như chưa có một quy trình kiểm soát cụ thể, chặt chẽ và hiệu quả.

Là một đơn vị sự nghiệp y tế - Trung tâm y tế quận Ngũ Hành Sơn Đà Nẵng không nằm ngoài hạn chế trên. Trung tâm đã và đang phấn đấu vượt trên khả năng của Bệnh viện hạng 3 với nhiệm vụ bảo vệ và chăm sóc sức khoẻ nhân dân nói chung và nhân dân trong quận nói riêng. Để đáp ứng được nhu cầu đó, cần có cơ chế quản lý tài chính, cũng như vấn đề kiểm soát thu chi ngân sách phù hợp và đảm bảo hiệu quả, tiết kiệm.

2. Mục tiêu nghiên cứu

Trên cơ sở hệ thống hoá các vấn đề lý luận và nghiên cứu thực trạng kiểm soát chi ngân sách tại Trung tâm y tế quận Ngũ Hành Sơn, luận văn đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả kiểm soát chi ngân sách tại Trung tâm y tế quận Ngũ Hành Sơn

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu là công tác kiểm soát chi ngân sách trong đơn vị sự nghiệp y tế

- Phạm vi nghiên cứu: Đề tài tập trung nghiên cứu tại Trung tâm y tế quận Ngũ Hành Sơn

4. Phương pháp nghiên cứu

Đề tài sử dụng phương pháp thống kê, tổng hợp, phân tích, chứng minh, đối chiếu giữa thực tiễn kiểm soát của đơn vị với lý luận kiểm soát trong các đơn vị sự nghiệp y tế ...để làm rõ vấn đề nghiên cứu

5. Đóng góp của luận văn

- Xác định tầm quan trọng của công tác kiểm soát chi ngân sách trong đơn vị sự nghiệp y tế

- Tìm ra những điểm làm được và những tồn tại trong kiểm soát chi ngân sách tại Trung tâm y tế Ngũ Hành Sơn - Đà Nẵng.

- Đề ra những giải pháp tăng cường công tác kiểm soát chi ngân sách sự nghiệp y tế tại Trung tâm, góp phần chống thất thoát, nâng cao hiệu quả trong việc sử dụng ngân sách nhà nước.

6. Kết cấu của luận văn

Ngoài phần Mở đầu và Kết luận, luận văn gồm 3 chương:

Chương 1: Một số vấn đề lý luận về kiểm soát chi ngân sách trong các đơn vị sự nghiệp y tế

Chương 2: Thực trạng kiểm soát chi ngân sách sự nghiệp y tế tại Trung tâm y tế quận Ngũ Hành Sơn – Đà Nẵng

Chương 3: Tăng cường công tác kiểm soát chi ngân sách sự nghiệp y tế tại Trung tâm y tế quận Ngũ Hành Sơn – Đà Nẵng

CHƯƠNG 1

MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ KIỂM SOÁT CHI NGÂN SÁCH SỰ NGHIỆP Y TẾ

1.1. TỔNG QUAN VỀ KIỂM SOÁT

1.1.1. Khái niệm và mục tiêu của kiểm soát

1.1.1.1. Khái niệm

Kiểm soát là công việc nhằm soát xét lại những quy định, những quá trình ra quyết định và thực thi các quyết định quản lý được thể hiện trên các nghiệp vụ (*những thao tác cụ thể*) nhằm nắm bắt và điều hành được những nghiệp vụ đó.

1.1.1.2. Mục tiêu

- Đảm bảo cho nguồn lực của đơn vị sử dụng có hiệu quả
- Bảo đảm cho việc ghi chép kế toán đầy đủ, chính xác, lập báo cáo tài chính trung thực và khách quan
- Ngăn chặn, phát hiện các sai phạm trong quá trình hoạt động của đơn vị
- Giúp cho nhà quản lý có những quyết định chính xác, điều hành bộ máy hoạt động hiệu quả.

1.1.2. Các loại hình kiểm soát

Hoạt động kiểm soát có thể phân thành nhiều loại khác nhau dựa trên các tiêu chí khác nhau

1.1.3. Quy trình kiểm soát

Mỗi quá trình kiểm soát gồm những công việc được thực hiện theo các bước sau:

Bước 1: Xác định mục tiêu kiểm soát

Bước 2: Thiết lập các tiêu chuẩn kiểm soát

Bước 3: Đo lường kết quả và so sánh với các tiêu chuẩn

Bước 4: Phân tích các nguyên nhân gây ra chênh lệch và điều chỉnh

1.1.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến kiểm soát

1.1.4.1. Môi trường kiểm soát

Các nhân tố bên trong: Cơ chế quản lý; cơ cấu tổ chức; chính sách nhân sự; công tác kế hoạch và dự toán; bộ phận kiểm toán nội bộ và uỷ ban kiểm soát

Các nhân tố bên ngoài: Thuộc nhóm nhân tố này có ảnh hưởng của các cơ quan chức năng Nhà nước qua các văn bản ban hành các chính sách, chế độ liên quan đến đơn vị, khách hàng, các trách nhiệm pháp lý (Ảnh hưởng của Ngân hàng, Kho bạc nhà nước, Thuế, Kiểm toán và đơn vị cấp trên).

1.1.4.2. Hệ thống thông tin kế toán

Tính kiểm soát của hệ thống kế toán được thực hiện qua 3 giai đoạn của một quá trình kế toán: Lập chứng từ, hệ thống sổ sách kế toán và lập báo cáo tài chính.

1.1.4.3. Các thủ tục kiểm soát

- Lập, kiểm tra, so sánh và phê duyệt các số liệu tài liệu liên quan đến đơn vị.
- Kiểm tra tính chính xác của các số liệu tính toán
- Kiểm tra chương trình ứng dụng và môi trường tin học
- Kiểm tra số liệu giữa sổ kế toán tổng hợp và sổ kế toán chi tiết
- Kiểm tra và phê duyệt các tài liệu kế toán
- Đối chiếu số liệu nội bộ với bên ngoài
- So sánh đối chiếu kết quả kiểm kê thực tế với số liệu trên sổ kế toán
- Giới hạn việc tiếp cận trực tiếp với các tài sản và các tài liệu kế toán
- Phân tích, so sánh giữa số liệu thực tế và số liệu kế hoạch.

1.2. KHÁI QUÁT VỀ ĐƠN VỊ SỰ NGHIỆP

1.2.1. Khái niệm và đặc điểm của đơn vị sự nghiệp

1.2.1.1. Khái niệm

Đơn vị sự nghiệp là đơn vị cung cấp các dịch vụ công cộng không vì mục đích lợi nhuận, được đảm bảo một phần hoặc toàn bộ chi phí hoạt động, thực hiện nhiệm vụ chính trị được giao do cơ quan nhà nước có thẩm quyền quyết định thành lập (đơn vị dự toán độc lập, có con dấu tài khoản riêng, tổ chức bộ máy kế toán theo quy định của Luật kế toán), hoạt động trong các lĩnh vực sự nghiệp y tế, sự nghiệp giáo dục, sự nghiệp thể dục thể thao, sự nghiệp kinh tế và các sự nghiệp khác.

1.2.1.2. Đặc điểm

- Do các cơ quan Nhà nước có thẩm quyền thành lập
- Trong quá trình hoạt động được Nhà nước cho phép thu các loại phí
- Nhằm cung cấp dịch vụ công cho xã hội không vì lợi nhuận mà vì lợi ích chung
- Có tư cách pháp nhân, có con dấu và được mở tài khoản tại Kho bạc nhà nước.

1.2.2. Phân loại đơn vị sự nghiệp

Tuỳ thuộc quan điểm, cách tiếp cận hoặc do các yêu cầu của quản lý nhà nước..mà các đơn vị sự nghiệp được phân chia theo các tiêu thức khác nhau.

1.2.3. Đặc điểm hoạt động tài chính của đơn vị sự nghiệp

Mọi hoạt động tài chính của đơn vị sự nghiệp đều phải tuân thủ theo Luật Ngân sách nhà nước, Luật kế toán, các hướng dẫn của Nhà nước có liên quan.

1.3. NỘI DUNG KIỂM SOÁT CHI NGÂN SÁCH ĐƠN VỊ SỰ NGHIỆP Y TẾ

1.3.1. Môi trường kiểm soát trong đơn vị sự nghiệp y tế

1.3.1.1. Nhân tố bên trong: Đặc thù về quản lý; cơ cấu tổ chức; chính sách nhân sự; công tác dự toán, kế hoạch.

1.3.1.2. Nhân tố bên ngoài

Các quy chế và thủ tục kiểm soát tại đơn vị ít nhiều ảnh hưởng bởi các chính sách của Nhà nước, sự kiểm soát của các cơ quan chức năng, đường lối phát triển của đất nước, chế độ kế toán, chính sách nhân sự... Mỗi đơn vị căn cứ vào các văn bản hướng dẫn cụ thể để áp dụng thực hiện vào đơn vị mình.

1.3.2. Hệ thống thông tin kế toán phục vụ kiểm soát chi ngân sách trong đơn vị sự nghiệp y tế

1.3.2.1. Tổ chức hệ thống chứng từ ban đầu

Khi có nghiệp vụ kinh tế phát sinh liên quan đến hoạt động của đơn vị đều phải tổ chức lập chứng từ kế toán. Chứng từ kế toán chỉ được lập một lần cho mỗi nghiệp vụ...

1.3.2.2. Tổ chức tài khoản và sổ kế toán

Đơn vị phải tuân thủ theo quy định chung về hệ thống kế toán và sổ kế toán do Bộ Tài chính ban hành, ngoài ra đơn vị căn cứ vào chức năng, nhiệm vụ tính chất hoạt động, đặc điểm và yêu cầu quản lý của đơn vị mình để nghiên cứu, lựa chọn những TK kế toán và sổ kế toán phù hợp, cần thiết cho đơn vị mình.

1.3.2.3. Tổ chức hệ thống báo cáo kế toán

Hệ thống báo cáo kế toán gồm các báo cáo tài chính theo quy định của Nhà nước.

1.3.3. Thủ tục kiểm soát

Đối với chi thanh toán cá nhân

- Kiểm soát thông qua chính sách tiền lương, phương án lương của đơn vị đối với người lao động. Kiểm soát việc chấp hành đúng quy định về quỹ tiền lương được phê duyệt phù hợp với biên chế được giao và nhiệm vụ được giao.

- Kiểm soát thông qua việc phân công, phân nhiệm giữa các chức năng theo dõi nhân sự, theo dõi thời gian và khối lượng công việc, chức năng tính lương và ghi chép lương.
- Ngoài ra, việc kiểm soát các khoản trích theo lương (Kinh phí công đoàn, BHXH, BHYT) được thực hiện thông qua việc đối chiếu số liệu đã tính với các căn cứ, tỷ lệ trích theo quy định hiện hành.

Đối với chi hoạt động chuyên môn

- Kiểm soát các khoản chi phí này thể hiện ở kiểm soát sự tuân thủ các quy định hiện hành của Nhà nước, quy chế chi tiêu nội bộ của đơn vị.
- Kiểm soát các khoản chi phí bằng dự toán và các định mức chi phí
- Kiểm tra tính hợp pháp, hợp lệ của việc nhập kho và xuất kho đưa vào sử dụng đối với hàng hoá mua về.
- Kiểm soát quá trình thực hiện nghiệp vụ mua, việc vận chuyển, chất lượng, quy cách hàng mua về và sự phối hợp kiểm tra, kiểm soát nghiệp vụ này giữa các bộ phận liên quan (bộ phận sử dụng, Phòng Tổ chức hành chính, Khoa Dược, Phòng Kế toán)...

Đối với chi các hoạt động dịch vụ

- Kiểm soát việc tuân thủ các tiêu chuẩn, định mức được đơn vị ban hành cho các nội dung chi theo từng loại hình hoạt động.
- Kiểm soát thông qua việc phối hợp thực hiện giữa các bộ phận liên quan và bộ phận kế toán
- Kiểm soát tính hợp pháp, hợp lệ của các chứng từ liên quan từng hoạt động dịch vụ

Đối với các khoản chi đối với TSCĐ

- Thực hiện kiểm soát việc chấp hành các quy định hiện hành của Nhà nước, của đơn vị về công tác quản lý và sử dụng TSCĐ.

- Kiểm soát mục đích sử dụng, nguồn kinh phí, chất lượng tài sản, định mức, tiêu chuẩn được mua, phân loại tài sản tại đơn vị.
- Kiểm soát công tác mua sắm TSCĐ qua việc phân công, phân nhiệm giữa bộ phận thu mua và bộ phận kế toán.
- Kiểm soát qua công tác kiểm kê TSCĐ định kỳ, kiểm soát việc luân chuyển thông tin về tài sản cố định ... để theo dõi TSCĐ về số lượng cũng như hiện trạng sử dụng.
- Kiểm soát tình hình TSCĐ định thanh lý, đã thanh lý, xem xét nguyên nhân thanh lý, việc tổ chức thanh lý tài sản, chi phí, thu nhập từ việc thanh lý.

KẾT LUẬN CHƯƠNG 1

Trong chương 1, luận văn đã khái quát các vấn đề lý luận về kiểm soát, đơn vị sự nghiệp và kiểm soát chi ngân sách trong các đơn vị sự nghiệp y tế. Thông qua đó, cho thấy bất kỳ đơn vị sự nghiệp nào kể cả sự nghiệp y tế đều xác định được tầm quan trọng của kiểm tra, kiểm soát công tác chi ngân sách nhà nước.

Hoạt động kiểm soát chi ngân sách là nhằm đảm bảo quá trình lập dự toán, phân bổ ngân sách với cơ cấu chi hợp lý vừa đáp ứng thực hiện chức năng nhiệm vụ của Nhà nước vừa đảm bảo hiệu quả, tiết kiệm, kiểm soát chặt chẽ không để tham ô, lãng phí xảy ra, đảm bảo quá trình sử dụng ngân sách tiến hành theo đúng kế hoạch ban đầu, điều chỉnh kịp thời các sai lệch trong quá trình hoạt động nhằm đạt được mục tiêu đề ra, đảm bảo cho công tác kế toán và quyết toán ngân sách theo đúng chế độ Nhà nước quy định.

CHƯƠNG II

THỰC TRẠNG KIỂM SOÁT CHI NGÂN SÁCH TẠI TRUNG TÂM Y TẾ QUẬN NGŨ HÀNH SƠN – ĐÀ NẴNG

2.1. KHÁI QUÁT CHUNG VỀ TRUNG TÂM Y TẾ QUẬN NGŨ HÀNH SƠN

2.1.1. Quá trình hình thành và phát triển của Trung tâm y tế

2.1.1.1. *Quá trình hình thành*

Trung tâm y tế quận Ngũ Hành Sơn là đơn vị mới được thành lập ngày 24/2/1997 trên cơ sở một Phòng từ thiện của Làng Hoà Bình

2.1.1.2. *Quá trình phát triển của Trung tâm y tế*

Hơn 12 năm hoạt động, Trung tâm từ 30 giường bệnh đã nâng lên 80 giường bệnh đáp ứng kịp thời về nhu cầu chăm sóc và bảo vệ sức khoẻ cho nhân dân.

2.1.2. Chức năng, nhiệm vụ của Trung tâm

2.1.2.1. *Chức năng*

Khám chữa bệnh và chăm sóc sức khoẻ cho nhân dân 4 phường trong quận và các vùng lân cận, cho cán bộ công chức của các cơ quan, doanh nghiệp và học sinh đóng trên địa bàn quận.

2.1.2.2. *Nhiệm vụ*

Chỉ đạo xây dựng các kế hoạch khám chữa bệnh cho nhân dân. Hoạt động theo đúng chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước, phục vụ cho công cuộc xây dựng và đổi mới đất nước.

2.1.3. Tổ chức bộ máy quản lý tại Trung Tâm y tế

2.1.3.1. *Sơ đồ tổ chức bộ máy quản lý tại Trung tâm y tế*

- Sơ đồ bộ máy quản lý tại Trung tâm (bảng 2.1 trong luận văn)

2.1.3.2. *Chức năng, nhiệm vụ của các phòng ban*

Mỗi phòng ban đều có chức năng, nhiệm vụ cụ thể do Ban Giám đốc phân công.

2.1.4. Tổ chức hạch toán kế toán tại Trung tâm

2.1.4.1. Mô hình tổ chức và sơ đồ bộ máy kế toán

Mô hình tổ chức kế toán bao gồm: Kế toán tổng hợp; Kế toán thanh toán; Kế toán vật tư, TSCĐ (Ngân sách, Viện trợ); Kế toán thu viện phí, BHYT, miễn phí, người nghèo

2.1.4.2. Chức năng, nhiệm vụ của từng bộ phận kế toán

Mỗi bộ phận kế toán đều có một chức năng, nhiệm vụ cụ thể đáp ứng tốt yêu cầu quản lý.

2.1.4.3. Tổ chức công tác kế toán

Trung tâm sử dụng thống nhất hệ thống kế toán, mẫu chứng từ và phần mềm kế toán theo quy định của Bộ Tài chính dành cho các đơn vị hành chính sự nghiệp. Ngoài ra, kế toán cũng bổ sung một số mẫu biểu phù hợp cho việc ghi chép và quản lý.

2.2. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ CHI NGÂN SÁCH TẠI TRUNG TÂM Y TẾ QUẬN NGŨ HÀNH SƠN

2.2.1. Thực trạng quản lý chi ngân sách giai đoạn 2007 – 2009

Mình chứng qua bảng 2.3 trong luận văn.

2.2.2. Một số kết quả đạt được trong quản lý chi ngân sách tại Trung tâm

Tình trạng tài chính ổn định, bền vững.

2.2.3. Những hạn chế, khuyết điểm trong quản lý chi ngân sách

Do cách thức quản lý chưa chú trọng đến hiệu quả nên công tác quản lý chi mang tính chất đánh giá, rút kinh nghiệm; công tác kiểm tra, kiểm soát kế toán do Kế toán trưởng đảm nhận gây thiếu khách quan...

2.3. THỰC TRẠNG KIỂM SOÁT CHI NGÂN SÁCH SỰ NGHIỆP Y TẾ TẠI TRUNG TÂM Y TẾ QUẬN NGŨ HÀNH SƠN

2.3.1. Các thủ tục kiểm soát

Các thủ tục kiểm soát chi tại Trung tâm:

- Kiểm soát quá trình thực hiện tuân thủ quy định về chi tại Trung tâm
- Kiểm tra tính chính xác của số liệu tính toán đảm bảo không có sự gian lận.
- Kiểm tra, đối chiếu số liệu giữa kế toán tổng hợp và kế toán từng phần hành.
- Kiểm tra, đối chiếu số liệu nội bộ với bên ngoài thông qua lấy xác nhận số dư của Kho bạc, Ngân hàng. Đối chiếu công nợ với khách hàng và nhà cung cấp.
- So sánh, đối chiếu số liệu kiểm kê thực tế với số liệu sổ sách kế toán

2.3.2. Tổ chức hệ thống thông tin kế toán phục vụ cho công tác kiểm soát chi ngân sách tại Trung tâm

2.3.2.1. Hệ thống chứng từ sử dụng cho các khoản chi tại đơn vị

Hệ thống chứng từ sử dụng cho chi phí hoạt động áp dụng tại Trung tâm dựa vào danh mục chứng từ kế toán do Bộ Tài chính quy định

2.3.2.2. Tổ chức hệ thống tài khoản và sổ sách kế toán

Hệ thống tài khoản và sổ sách kế toán được sử dụng tại Trung tâm do Bộ Tài chính quy định.

2.3.2.3. Tổ chức hệ thống báo cáo kế toán

Trung tâm thực hiện các Báo cáo tài chính theo Quy định của Bộ Tài chính (Phụ lục) và các báo cáo nội bộ.

2.3.3. Nội dung kiểm soát chi ngân sách sự nghiệp y tế tại Trung tâm y tế quận Ngũ Hành Sơn – Đà Nẵng

2.3.3.1. Kiểm soát công tác lập dự toán

Các khoản chi của đơn vị dự toán được lập và kiểm soát theo trình tự sau:

- Nội dung chi cho con người: Căn cứ vào biên chế do Sở Y tế giao, căn cứ vào hệ số lương bình quân của cán bộ công chức, dự kiến những biến đổi nhân sự trong năm, tính toán nhằm đảm bảo mục chi này phải đúng với biên chế được giao.
- Mục chi cho bộ máy: Sau khi tính toán các khoản chi thường xuyên cho con người, trên cơ sở các đề nghị của các phòng, khoa, Phòng kế toán sẽ căn cứ vào kết quả quyết toán năm trước để lập dự toán cho năm tiếp theo.
- Cuối cùng là lập kế hoạch sửa chữa TSCĐ, mua sắm trang thiết bị, đồng thời kiểm soát tính cấp thiết, tuân thủ chế độ, các quy định với mục chi này.

2.3.3.2. Kiểm soát chấp hành dự toán chi ngân sách nhà nước

Kiểm soát chi thanh toán cá nhân

- Nội dung chi phí: Bao gồm tiền lương, phụ cấp, các khoản trích theo lương...
- Việc chi lương cơ bản được chấp hành và lập bảng theo đúng quy định về quỹ tiền lương đã được phê duyệt, phù hợp với biên chế được giao của Sở Y tế. Mẫu thanh toán tiền lương được sử dụng thống nhất theo quy định của Bộ Tài chính
- Chi lương tăng thêm (lương hiệu quả): Việc chi trả lương tăng thêm của Trung tâm căn cứ vào quy chế chi tiêu nội bộ.

Kiểm soát chi hoạt động nghiệp vụ chuyên môn

- Nội dung chi cho nghiệp vụ chuyên môn: Bao gồm các khoản chi về dịch vụ công cộng, thông tin liên lạc, công tác phí, chi sửa chữa thường xuyên, chi phí nghiệp vụ chuyên môn...

Mục tiêu kiểm soát:

- Các khoản chi phải có trong dự toán, tuân thủ theo quy chế chi tiêu nội bộ của đơn vị, các quy định của Nhà nước
- Các thông tin trên các chứng từ, sổ sách liên quan phải đầy đủ, trung thực, kịp thời.

Kiểm soát chi mua sắm sửa chữa TSCĐ

- Phòng Kế hoạch tổng hợp có trách nhiệm lập các thủ tục cần thiết để mua sắm, Phòng Tổ chức hành chính căn cứ vào kế hoạch, định mức mua sắm đã được phê duyệt tiến hành mua sắm. Tùy theo giá trị tài sản mà lựa chọn hình thức mua sắm khác nhau, có thể là chỉ định thầu, đấu thầu hoặc mua sắm trực tiếp.

Kiểm soát chi khác

Tất cả các khoản chi này đều phải tuân thủ theo các quy định của Nhà nước và quy chế chi tiêu nội bộ tại Trung tâm.

2.3.3.3. Kiểm soát kế toán và quyết toán chi ngân sách

Đơn vị tiến hành rà soát và kiểm soát phát hiện là chủ yếu đối với công tác kế toán với căn cứ là Luật kế toán, chế độ kế toán hành chính sự nghiệp.

2.4. NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA TỪ THỰC TRẠNG KIỂM SOÁT CHI NGÂN SÁCH TẠI TRUNG TÂM Y TẾ QUẬN NGŨ HÀNH SƠN

Bên cạnh kết quả đạt được công tác kiểm soát chi ngân sách ở Trung tâm vẫn còn một số tồn tại cần khắc phục:

- Chưa có một quy trình kiểm soát chi hiệu quả và khoa học.
- Chưa có kế hoạch triển khai cụ thể công tác kiểm soát nội bộ, Trung tâm vừa hạch toán vừa kiểm tra, chưa có một quy trình kiểm soát chặt chẽ.
- Việc đánh giá công việc hoàn thành theo các tiêu chuẩn để bình xét xếp loại chưa được thực hiện chặt chẽ, rõ ràng điều này cho thấy quy chế chi tiêu nội bộ thực thi chưa hiệu quả

- Việc nghiên cứu ban hành quy chế chi tiêu nội bộ thường thiếu kịp thời, chưa bao quát hết nội dung chi, chưa đáp ứng yêu cầu cơ chế tự chủ tài chính
- Công tác kiểm soát chi tại Trung tâm vẫn coi trọng việc tuân thủ, chấp hành các nguyên tắc, luật lệ ...và tính trung thực của sổ sách, báo cáo tài chính nhưng chưa chú ý nhiều đến xây dựng các chế tài cụ thể xử lý những sai phạm trong quản lý và chuyên môn.
- Công tác kiểm kê tài sản chưa được tiến hành một cách có hệ thống tại đơn vị, việc theo dõi TSCĐ tại nơi sử dụng cũng chưa được thực hiện đầy đủ.
- Việc nhập và xử lý số liệu được thực hiện trực tiếp trên máy vi tính nên rất dễ xảy ra rủi ro nếu không có sự kiểm soát chặt chẽ.
- Chính sách tuyển dụng đội ngũ cán bộ công chức chưa thật sự hiệu quả ảnh hưởng trực tiếp đến hiệu quả công việc trong đó có hiệu quả quản lý chi và kiểm soát chi ngân sách tại Trung tâm.

KẾT LUẬN CHƯƠNG 2

Chương II đã khái quát và đánh giá được tình hình quản lý và kiểm soát chi ngân sách ở Trung tâm qua các năm 2007 – 2009 từ khâu lập, chấp hành dự toán và quyết toán ngân sách. Qua đó cho thấy, quá trình kiểm soát được thực hiện nghiêm túc, số liệu có sức thuyết phục, sổ sách chứng từ, báo cáo quyết toán đầy đủ theo quy định, cung cấp được những thông tin cần thiết cho lãnh đạo để có những quyết định đúng đắn.

Tuy vậy, vẫn còn những hạn chế, yếu kém trong công tác kiểm soát chi ngân sách. Đây là cơ sở để tác giả đưa ra những giải pháp và đề xuất ở chương 3, nhằm cải tiến phương pháp quản lý, điều hành cũng như tổ chức kiểm soát nguồn ngân sách sao cho có hiệu quả, tránh thất thoát, lãng phí.

CHƯƠNG 3

GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC KIỂM SOÁT CHI NGÂN SÁCH SỰ NGHIỆP Y TẾ TẠI TRUNG TÂM Y TẾ QUẬN NGŨ HÀNH SƠN – ĐÀ NẴNG

3.1. PHƯƠNG HƯỚNG PHÁT TRIỂN TRUNG TÂM Y TẾ QUẬN NGŨ HÀNH SƠN TRONG NHỮNG NĂM ĐẾN

- Nâng cao chất lượng điều trị phục vụ người bệnh, tiếp tục cải cách thủ tục hành chính, giảm phiền hà cho bệnh nhân và người nhà, thực hiện tốt khám chữa bệnh BHYT theo Luật mới.
- Làm tốt công tác phòng chống dịch bệnh. Khống chế không để xảy ra dịch trên địa bàn quận, nếu có phải kịp thời khoanh vùng và dập tắt không để lây lan diện rộng.
- Phối kết hợp với tuyến trên mở rộng phạm vi thu dung điều trị bệnh.
- Chú trọng công tác đào tạo và đặc biệt đào tạo tại chỗ để đảm bảo nguồn nhân lực hoạt động và phát huy nội lực.

3.2. ĐỊNH HƯỚNG NHẪM NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÔNG TÁC KIỂM SOÁT CHI NGÂN SÁCH SỰ NGHIỆP Y TẾ TẠI TRUNG TÂM Y TẾ QUẬN NGŨ HÀNH SƠN

- Thời gian tới ngoài việc khai thác có hiệu quả các nguồn vốn tại Trung tâm, tiết kiệm các khoản chi, tuyệt đối chấm dứt tình trạng chi tiêu lãng phí thì Trung tâm cần phải chú ý đến khoản chi về mua sắm, tăng cơ sở vật chất nhằm nâng cao năng lực chẩn đoán và điều trị, đáp ứng phần nào yêu cầu của người bệnh.
- Trung tâm sẽ nghiên cứu khung giá Viện phí của Bộ Y tế và nhu cầu của người bệnh trên địa bàn quận để xây dựng khung giá dịch vụ theo yêu cầu phù hợp với khả năng chi trả của người bệnh.
- Từng bước nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ công chức đặc biệt đội ngũ kiểm soát phải có trình độ chuyên môn nghiệp vụ, phẩm chất

đạo đức nhất định để có thể soạn thảo và triển khai thực hiện quy chế chi tiêu nội bộ có hiệu quả và công bằng, tạo điều kiện quản lý khách quan hơn về tài chính của đơn vị.

- Nghiên cứu xây dựng quy trình, thủ tục kiểm soát chi ngân sách đảm bảo tính khoa học, đơn giản, rõ ràng, công khai tạo thuận lợi cho người kiểm soát và người được kiểm soát.

3.3. CÁC GIẢI PHÁP NHẪM TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC KIỂM SOÁT CHI NGÂN SÁCH SỰ NGHIỆP Y TẾ TẠI TRUNG TÂM Y TẾ QUẬN NGŨ HÀNH SƠN

3.3.1. Hoàn thiện môi trường kiểm soát

3.3.1.1. Phân công quyền hạn và trách nhiệm các cấp quản lý trong kiểm soát chi ngân sách tại Trung tâm

- Phân định rõ trách nhiệm và quyền hạn của các cấp quản lý trong kiểm soát chi ngân sách tại Trung tâm.

- Thực hiện tốt 3 nguyên tắc : nguyên tắc phân công phân nhiệm, nguyên tắc bất kiêm nhiệm và nguyên tắc uỷ quyền, phê chuẩn.

- Chú trọng, đổi mới chi ngân sách theo hướng tiết kiệm và hiệu quả

3.3.1.2. Nâng cao năng lực cho đội ngũ cán bộ tài chính kế toán

- Xây dựng tiêu chuẩn cán bộ, tiêu chuẩn nghiệp vụ đối với đội ngũ cán bộ kế toán tài chính.

- Cần duy trì biện pháp nâng cao trình độ nghiệp vụ cho cán bộ làm công tác tài chính kế toán tại Trung tâm.

- Có kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng cho cán bộ về chính trị, tin học, ngoại ngữ nhằm trang bị kỹ năng cần thiết phục vụ công việc chuyên môn, đặc biệt giúp cán bộ kế toán tiếp cận với công nghệ thông tin.

- Cần có chế độ khen thưởng đối với cán bộ tài chính kế toán nhằm khuyến khích, động viên họ phát huy hơn nữa nhân tố tích cực, xây dựng môi trường làm việc trong sạch, đồng thời phát hiện những sai

phạm trong kiểm soát và xử lý nghiêm minh những trường hợp sai phạm, những hành động không tốt ảnh hưởng đến Trung tâm.

3.3.1.3. Xây dựng hệ thống định mức chi tiêu khoa học phù hợp với thực tiễn của Trung tâm để làm cơ sở kiểm soát chi ngân sách

Khi tiến hành xây dựng hệ thống định mức phải có sự phối hợp giữa các Khoa, Phòng và do Phòng Kế toán tham mưu, việc xây dựng định mức cụ thể cho từng nội dung chi tiêu sẽ giúp cho đơn vị chủ động hơn trong việc chi tiêu qua từng thời kỳ nhất định và căn cứ vào định mức đơn vị sẽ dễ dàng kiểm tra, kiểm soát hơn.

3.3.1.4. Xây dựng bộ phận kiểm soát nội bộ trong Trung tâm

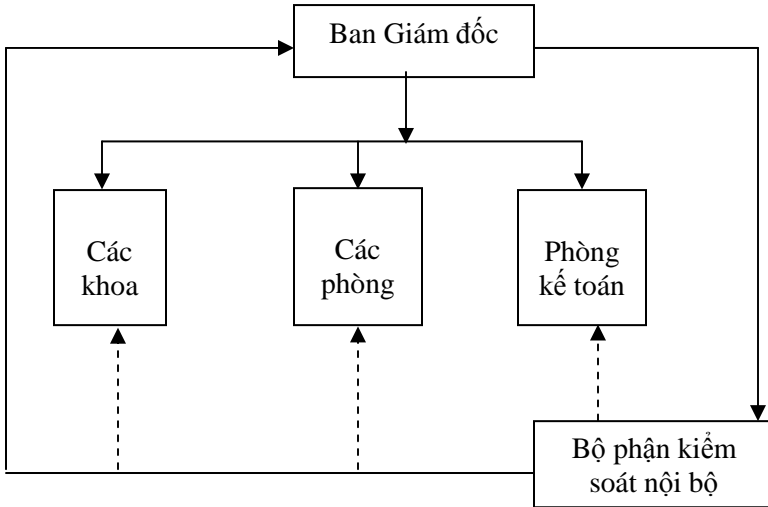
- Trung tâm nên xây dựng bộ phận kiểm soát nội bộ từ 2- 3 người trong đó có 1 Trưởng ban kiểm soát. Trưởng ban kiểm soát do Giám đốc bổ nhiệm, là người ký và chịu trách nhiệm trước Giám đốc, trước pháp luật về các báo cáo kiểm tra, kiểm soát của mình. Còn lại một trong 2 người hoặc cả 2 người kiểm soát viên phải là người am hiểu về nghiệp vụ tài chính kế toán để cùng phối hợp kiểm soát chi tiêu ngân sách tại Trung tâm.

- Xây dựng bộ phận kiểm soát nội bộ tại Trung tâm, chịu trách nhiệm lập kế hoạch và kiểm tra các nghiệp vụ một cách độc lập dưới sự chỉ đạo trực tiếp của Giám đốc, kịp thời phát hiện những nội dung chi không phù hợp để kịp thời sửa chữa, rút kinh nghiệm, kết quả kiểm tra sẽ được báo cáo với Ban Giám đốc. Đồng thời kiến nghị các thay đổi về chính sách, đường lối nhằm nâng cao hiệu quả trong công tác quản lý và điều hành hoạt động của đơn vị.

Với điều kiện của Trung tâm hiện nay thì bộ phận kiểm soát nội bộ khó có thể không kiêm nhiệm, nếu có điều kiện về sau này về quy mô cũng như với sự lớn mạnh của Trung tâm thì Bộ phận kiểm soát nội bộ không nên kiêm nhiệm, tránh trường hợp không khách

quan, chỉ chuyên tâm vào công việc kiểm soát. Trung tâm phải có kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng về nghiệp vụ tài chính kế toán để trang bị kiến thức cho số cán bộ này.

Sơ đồ 3.1 Quy trình kiểm soát nội bộ tại Trung tâm y tế

3.3.1.5. Xây dựng quy chế chi tiêu nội bộ một cách chặt chẽ, đảm bảo hoàn thành công việc và theo đúng các quy định chung

Quy chế chi tiêu nội bộ cần được xây dựng trên nguyên tắc ưu tiên chi cho nghiệp vụ để đảm bảo chất lượng chuyên môn, tiết kiệm chi quản lý hành chính và phân công lao động hợp lý, hiệu quả.

3.3.1.6. Tăng cường kiểm tra và tự kiểm tra tài chính trong Trung tâm

- Cần ban hành những quy định cụ thể, xây dựng kế hoạch tự kiểm tra, tổ chức việc tự kiểm tra tài chính theo các nội dung quy định cụ thể của Trung tâm, tổ chức tuyên truyền sự cần thiết của công tác tự kiểm tra tài chính kế toán

- Định kỳ hoặc cuối năm vào thời điểm công khai tài chính Trung tâm phải thông báo công khai kết quả tự kiểm tra và các kết quả xử lý kết luận tự kiểm tra. Xem xét và phê chuẩn các kết luận kiểm tra của bộ phận thực hiện kiểm tra, phê duyệt và đôn đốc thực hiện các biện pháp khắc phục những tồn tại được phát hiện trong quá trình kiểm tra.

3.3.1.7. Hoàn thiện công tác lập dự toán

Tất cả các Khoa, Phòng đều cùng lập dự toán góp phần tốt nhất cho việc lập dự toán được thống nhất. Giám đốc dựa vào các thông tin chi tiết từ bên dưới và phối hợp với cái nhìn tổng quan của mình để quyết định chủ trương, giải pháp trong việc lập dự toán

3.3.2. Nâng cao chất lượng hệ thống thông tin kế toán

3.3.2.1. Hoàn thiện quy trình lập và luân chuyển chứng từ

- Các chứng từ phải có đầy đủ các chữ ký của những người liên quan, tránh tình trạng gian lận, hợp lý hoá chứng từ, đặc biệt phải có chữ ký của người chịu trách nhiệm trực tiếp. Chẳng hạn, trong phiếu khám bệnh thì phải có chữ ký của bác sỹ trực tiếp khám

- Các chứng từ sau khi được kiểm tra phải được phân loại theo nghiệp vụ kinh tế phát sinh cùng loại, cùng địa điểm, trên cơ sở đó định khoản và định khoản kế toán.

- Làm rõ trách nhiệm cá nhân trong từng khâu luân chuyển chứng từ, xây dựng quy trình luân chuyển chứng từ khoa học, rút ngắn thời gian luân chuyển, tránh thất thoát, lãng phí tạo thuận lợi cho việc kiểm tra, kiểm soát được dễ dàng và hiệu quả.

- Cập nhật và sử dụng phần mềm khâu ghi chép chứng từ rút ngắn thời gian ghi chép và xử lý những thông tin sai sót không cần thiết trong khâu ghi chép, nhằm giảm bớt chi phí không cần thiết.

3.3.2.2. Hoàn thiện hệ thống sổ sách, báo cáo

- Báo cáo tài chính, báo cáo quyết toán phải lập đúng theo mẫu quy định, phản ánh đầy đủ các chỉ tiêu đã quy định, phải lập đúng kỳ hạn, nộp đúng thời hạn và đầy đủ báo cáo tới từng nơi nhận báo cáo
- Nếu báo cáo tài chính, báo cáo quyết toán khác so với dự toán thì phải giải trình trong phần thuyết minh báo cáo tài chính.
- Số liệu trên báo cáo phải chính xác, trung thực, khách quan
- Ngoài những sổ sách theo quy định thì để phù hợp với thực tế đơn vị cũng lập 1 vài sổ sách, báo cáo đặc thù giúp cho việc kiểm soát được rõ ràng và thuận lợi hơn.

3.3.2.3. Tăng cường ứng dụng tin học vào công tác kiểm soát chi ngân sách

Hiện nay, Trung tâm đang áp dụng chương trình phần mềm kế toán dành cho các đơn vị hành chính sự nghiệp đã phần nào tạo điều kiện tốt cho việc kiểm tra, kiểm soát được thuận tiện và giảm bớt những chi phí trung gian không cần thiết, giúp cho việc quản lý tài chính được tốt hơn

3.3.3. Hoàn thiện quy trình kiểm soát chi ngân sách tại Trung tâm

3.3.3.1. Kiểm soát chi thanh toán cho cá nhân

- Hàng tháng, bộ phận chi lương phải căn cứ vào bảng chấm công và bảng lương đã có xác nhận kiểm tra của cán bộ Phòng Tổ chức hành chính, cán bộ tính lương của Phòng Kế toán phải kiểm tra nếu phát hiện những trường hợp sai sót thì báo lại Phòng Tổ chức hành chính và Phòng Kế toán điều chỉnh kịp thời.
- Đối với thanh toán làm ngoài giờ chỉ giải quyết khi khối lượng công việc phát sinh và được Giám đốc chấp nhận đồng thời phải có bảng chấm công và báo cáo nội dung công việc theo quy định (theo quy chế chi tiêu nội bộ chú ý hạn chế thanh toán ngoài giờ)

- Đối với khoản thu nhập tăng thêm thì đơn vị thuộc sự nghiệp tự đảm bảo một phần kinh phí hoạt động được quyết định tổng mức thu nhập tăng thêm trong năm cho người lao động theo quy chế chi tiêu nội bộ

3.3.3.2. Kiểm soát chi hoạt động nghiệp vụ chuyên môn

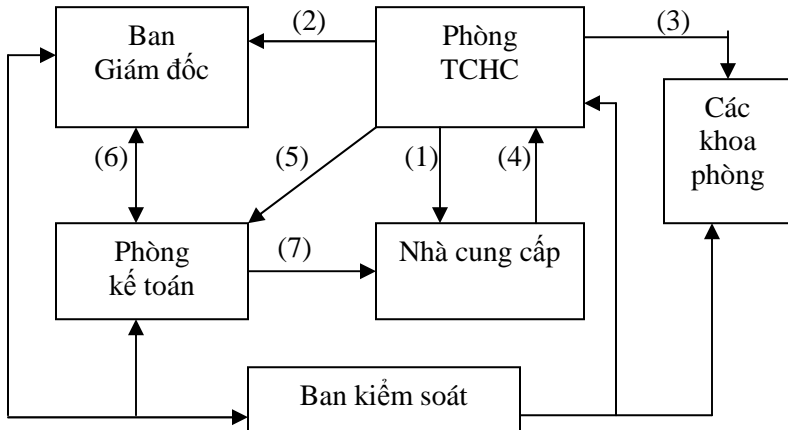
Các khoản chi ở phần này phải có trong dự toán và được chi trả theo đúng thực tế phát sinh. Tất cả các khoản chi phải tuân thủ đầy đủ các quyết định, hướng dẫn của Bộ Tài chính và quy chế chi tiêu nội bộ của Trung tâm.

3.3.3.3. Kiểm soát chi mua sắm tài sản cố định

Điểm cốt yếu là xây dựng được một quy trình kiểm soát chặt chẽ mua sắm tài sản, thuốc, hoá chất...để đảm bảo việc mua hàng phải đúng giá quy định của Nhà nước và thực sự tiết kiệm tránh tình trạng nâng giá hoặc ăn chia ‘hoa hồng’ cho nhân viên mua hàng và người duyệt chi. Để làm được điều này phải có sự phối hợp chặt chẽ với bộ phận thẩm định giá của cơ quan tài chính. Ngoài ra, Trung tâm thực hiện triệt để việc tổ chức đấu thầu (hạn chế chỉ định thầu) công khai và đồng thời Ban kiểm soát nội bộ Trung tâm cũng phải tham gia giám sát. Tất cả những việc làm này sẽ hạn chế phần nào các vấn đề còn tồn tại trong quá trình mua hàng, tạo sự khách quan, trong sạch trong nội bộ Trung tâm cũng như thực thi đúng quy định của Nhà nước về thực hành tiết kiệm, chống lãng phí.

Quy trình này cũng tương tự như quy trình mua sắm tài sản được trình bày ở phần thực trạng nhưng điểm nhấn mạnh ở đây là có sự kiểm soát của bộ phận kiểm soát nội bộ của Trung tâm cho toàn bộ quá trình mua hàng.

Sơ đồ 3.3 Quy trình kiểm soát mua sắm TSCĐ

3.3.3.4. Kiểm soát chi hoạt động thường xuyên khác

Trung tâm cần quan tâm kiểm tra, kiểm soát đến các khoản chi khác dựa vào quy chế chi tiêu nội bộ, phải quy định tổng mức chi từ đầu năm và tùy theo tính chất công việc để điều hoà giữa các tháng, đảm bảo không vượt quá tổng mức quy định.

3.4. KIẾN NGHỊ VÀ ĐỀ XUẤT

3.4.1. Kiến nghị với Nhà Nước

- Xây dựng hệ thống tiêu chuẩn, định mức chi tiêu, hệ thống chi tiêu đánh giá kết quả công việc đầu ra.
- Căn cứ vào số lượng bệnh nhân đã được điều trị, chất lượng sức khoẻ bệnh nhân sau điều trị... để đánh giá và phân bổ ngân sách.
- Khi phân bổ ngân sách cần chú ý đến các số liệu phân tích cụ thể của từng bệnh viện.

3.4.2. Đối với ngành Y tế

- Tăng cường kiểm tra công tác quản lý tài chính đối với các cơ sở y tế, uốn nắn kịp thời những sai sót và giải quyết những vướng mắc của đơn vị.

3.4.3. Đối với cơ quan tài chính

- Mở các lớp tập huấn về chế độ quản lý tài chính nói chung và công tác kiểm soát nói riêng cho cán bộ quản lý tại các đơn vị sử dụng ngân sách nhà nước

- Phối hợp với Trung tâm một cách chặt chẽ về việc thẩm định giá mua sắm tài sản, thuốc men...

KẾT LUẬN CHƯƠNG 3

Từ những hạn chế còn tồn tại, chương 3 đã đưa ra những giải pháp cụ thể nhằm tăng cường công tác kiểm soát chi ngân sách tại Trung tâm, giúp Trung tâm có những biện pháp cụ thể hữu hiệu, góp phần tạo môi trường tài chính lành mạnh, đáp ứng tốt cho nhu cầu phục vụ sức khỏe cho người dân cùng với sự phát triển bền vững của Trung tâm, khẳng định tốt vai trò một bệnh viện đa khoa tuyến quận.

KẾT LUẬN

Với phương châm đa dạng hoá hoạt động, xã hội hoá công tác y tế nên sau gần 13 năm từ khi thành lập đến nay, Trung tâm y tế đã tiến một bước dài, phục vụ nhân dân với số lượng nhiều hơn và chất lượng cao hơn. Tuy nhiên phải có phương hướng và giải pháp phát triển phù hợp để sự nghiệp y tế thực sự vận hành theo cơ chế dịch vụ thích ứng với kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa.

Để khẳng định vai trò bệnh viện đa khoa tuyến quận, Trung tâm y tế quận Ngũ Hành Sơn phải không ngừng tự hoàn thiện mình ở mọi mặt, trong đó đặc biệt lưu ý đến vấn đề chi ngân sách. Có thể nói trong thời gian qua, công tác kiểm soát chi ngân sách tại Trung tâm đã có nhiều tiến bộ góp phần không nhỏ vào việc quản lý và sử dụng ngân sách nhà nước hiệu quả, tránh lãng phí, chống thất thoát kinh phí ngân sách.

Bên cạnh những thành tựu đạt được thì công tác kiểm soát chi tại Trung tâm vẫn còn nhiều hạn chế nhất định như chưa có một quy trình kiểm soát chi hiệu quả và khoa học, công tác kiểm soát chi vẫn coi trọng việc tuân thủ chưa chú ý đến việc xây dựng các chế tài cụ thể để xử lý những sai phạm trong quản lý và chuyên môn... Để khắc phục những hạn chế trên, luận văn đã đưa ra được một số giải pháp khá khả thi.

Có thể nói, dựa trên các căn cứ khoa học, lý luận kết hợp với thực tiễn, các giải pháp luận văn đưa ra sẽ góp phần tăng cường và hoàn thiện công tác kiểm soát chi ngân sách tại Trung tâm y tế quận Ngũ Hành Sơn, đóng góp vào việc điều trị, khám chữa bệnh, chăm sóc sức khỏe nhân dân của Trung tâm trong giai đoạn tiếp theo.